

ФУНКЦИЈЕ ВИШЕ ПРОМЕНЉИВИХ

Задаци са колоквијума

Драган Ђорић

Садржај

1	Непрекидност	3
2	Парцијални изводи и диференцијал	7
3	Диференцијабилност	11
4	Градијент. Извод у правцу и смеру датог вектора	14
5	Тејлоров полином	17
6	Локални екстремуми	20
7	Условни екстремуми	23
8	Екстремне вредности на области	25

Студентима генерације 2010/2011 (групе А9, А10 и А11)

Ова мала збирка садржи 258 задатака који су се бар једном појавили на првом колоквијуму из предмета *Математика 1* у периоду од 1995. до 2010. године. Задаци су разврстани по темама из којих се дају задаци за први колоквијум, а у оквиру сваке теме разврстани су и по годинама.

1 Непрекидност

Испитати непрекидност дате функције у тачки $(0, 0)$.

Колоквијум, 2010

$$\mathbf{1.1} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 \sin \frac{1}{x^4+y^4} - x^3 \cos \frac{1}{x^4+y^4}}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.2} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 \sin \frac{1}{x^2+y^2} + y^3 \cos \frac{1}{x^2+y^2}}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.3} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2} \sin \frac{1}{x^4 + y^4} \cos \frac{1}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.4} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 - y^3}{x^2 + y^2} \sin \frac{1}{x^2 + y^2} \cos \frac{1}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2009

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2008

Испитати непрекидност дате функције у тачки $(0, 0)$.

$$\mathbf{1.5} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^5 + y^5}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.6} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 + y^5}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.7} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x + y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.8} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.9} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 - x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.10} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 - x}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.11} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^5 - x^3}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.12} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^5 - x^5}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.13} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^3}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.14} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2y^3}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.15} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3y^4}{x^6 + y^6}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.16} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2y^4}{x^6 + y^6}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.17} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3y^2}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.18} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3y}{x^4 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.19} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^4y^2}{x^6 + y^6}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.20} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^4y^3}{x^6 + y^6}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2007

$$\mathbf{1.21} \quad f(x, y) = \begin{cases} (x^2 + y^2) \sin \frac{1}{|x| + |y|} \cos \frac{1}{|x| + |y|}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.22} \quad f(x, y) = \begin{cases} (x - y) \sin \frac{1}{x^2 + y^2} \cos \frac{1}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.23} \quad f(x, y) = \begin{cases} x \sin \frac{1}{x^2 + y^2} + y \cos \frac{1}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.24} \quad f(x, y) = \begin{cases} yx \sin \frac{1}{x^2 + y^2} + x \cos \frac{1}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2006

$$\mathbf{1.25} \quad f(x, y) = \begin{cases} -\frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.26} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 - x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.27} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 - y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.28} \quad f(x, y) = \begin{cases} -\frac{x^4 + y^4}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.29} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.30} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^4 - x^4}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.31} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2005

$$\mathbf{1.32} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{2x^4 + xy^2 - x^4 y + 2y^2}{x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 2, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.33} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 - x^2 y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.34} \quad f(x, y) = \begin{cases} 5 - \frac{2xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \sin \frac{2xy}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 5, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.35} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{3x^2 + x^2 y - xy^4 + 3y^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 3, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2004

$$\mathbf{1.36} \quad f(x, y) = \begin{cases} 1 - \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 1, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.37} \quad f(x, y) = \begin{cases} 2 - \frac{x^2 y - xy^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 2, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.38} \quad f(x, y) = \begin{cases} 3 - \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \cos \frac{xy}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 3, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.39} \quad f(x, y) = \begin{cases} xy \cdot \frac{2x^2 + 3y^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2003

$$\mathbf{1.40} \quad f(x, y) = \begin{cases} xy \frac{x^2 + 2y^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.41} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^4 y - xy^2}{x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.42} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{2x^2 y^2}{|x^3| + |y^3|}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.43} \quad f(x, y) = \begin{cases} xy \frac{x - y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2002

$$\mathbf{1.44} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.45} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{(x - y^2)^3}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.46} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2001

$$\mathbf{1.47} \quad f(x, y) = \begin{cases} e^{-(x^2/y^2 + y^2/x^2)}, & xy \neq (0, 0) \\ 0, & xy = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{1.48} \quad f(x, y) = \begin{cases} \sqrt[3]{xy} \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$$

Колоквијум, 2000

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 1999

Колоквијум није одржан због бомбардовања Југославија од стране НАТО пакта.

Колоквијум, 1998

$$1.49 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y - xy^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$1.50 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy + 2x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1997

$$1.51 \quad f(x, y) = \begin{cases} x^2 \frac{x - y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$1.52 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^{4/3} y^{5/3}}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1996

$$1.53 \quad f(x, y) = \begin{cases} x \frac{x^2 - y^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1995

$$1.54 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \sin \frac{xy}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$1.55 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y - xy^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

2 Парцијални изводи и диференцијал

Колоквијум, 2010

$$2.1 \quad \text{Дата је функција } f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 y}{x^2 + y^2} + 3x - x^2, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}.$$

(1) Израчунати f'_y у тачки $(x, y) \neq (0, 0)$.

(2) Израчунати $f'_y(0, 0)$.

(3) Испитати непрекидност функције f'_y у тачки $(0, 0)$.

$$2.2 \quad \text{Дата је функција } f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}.$$

(1) Израчунати f'_x у тачки $(x, y) \neq (0, 0)$.

(2) Израчунати $f'_x(0, 0)$.

(3) Испитати непрекидност функције f'_x у тачки $(0, 0)$.

2.3 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$.

(1) Израчунати f'_y у тачки $(x, y) \neq (0, 0)$.

(2) Израчунати $f'_y(0, 0)$.

(3) Испитати непрекидност функције f'_y у тачки $(0, 0)$.

2.4 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^3}{x^2 + y^2} + 2y - y^2, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$.

(1) Израчунати f'_x у тачки $(x, y) \neq (0, 0)$.

(2) Израчунати $f'_x(0, 0)$.

(3) Испитати непрекидност функције f'_x у тачки $(0, 0)$.

Колоквијум, 2009

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2008

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2007

Испитати да ли за дату функцију постоје парцијални изводи у тачки $(0, 0)$

2.5 $f : (x, y) \mapsto \begin{cases} \frac{1 - \cos(x - y)}{x - y}, & x \neq y \\ 0, & x = y \end{cases}$

2.6 $f : (x, y) \mapsto \begin{cases} \frac{1 - \cos(x^2 - y)}{x^2 - y}, & x^2 \neq y \\ 0, & x^2 = y \end{cases}$

2.7 $f : (x, y) \mapsto \begin{cases} \frac{\cos(x + y) - 1}{x + y}, & y \neq -x \\ 0, & y = -x \end{cases}$

2.8 $f : (x, y) \mapsto \begin{cases} \frac{\cos(x + y^2) - 1}{x + y^2}, & x \neq -y^2 \\ 0, & x = -y^2 \end{cases}$

Колоквијум, 2006

2.9 Функције $(x, y) \mapsto u$ и $(x, y) \mapsto v$ дефинисане су системом

$$u^2 + v^2 = xy, \quad uv + xy = 3$$

и условом $u(1, 5) = 1$. Израчунати $du(1, 5)$ и $dv(1, 5)$.

2.10 Функције $(x, y) \mapsto u$ и $(x, y) \mapsto v$ дефинисане су системом

$$u^2 + x^2 + y^2 = 5, \quad v^2 + uv = 2$$

и условом $v(2, 0) = 1$. Израчунати $du(2, 0)$ и $dv(2, 0)$.

Колоквијум, 2005

2.11 Функција $f : (x, y) \mapsto z$ задата је имплицитно једнакошћу

$$xy^2 + 2y^2 + z^2 - 2yz - 2y = 3, \quad z > 0.$$

- (1) Одредити парцијане изводе првог реда функције f .
- (2) Одредити тотални диференцијал функције f у тачки $A(0, 1)$.
- (3) Написати једначину нормале површи $z = f(x, y)$ у тачки $(0, 1, z(A))$.

2.12 Функција $f : (x, y) \mapsto z$ задата је имплицитно једнакошћу

$$4x^2 + 2y^2 + z^2 - 2yz - 2y = 3, \quad z > 0.$$

- (1) Одредити парцијане изводе првог реда функције f .
- (2) Одредити тотални диференцијал функције f у тачки $A(0, 1)$.
- (3) Написати једначину тангентне равни површи $z = f(x, y)$ у тачки $(0, 1, z(A))$.

2.13 Функција $f : (x, y) \mapsto z$ задата је имплицитно једнакошћу

$$yz^2 - xy^2 + x^2z^2 + 2y - x = 0, \quad z < 0.$$

- (1) Одредити парцијане изводе првог реда функције f .
- (2) Одредити тотални диференцијал функције f у тачки $A(1, 0)$.
- (3) Написати једначину тангентне равни површи $z = f(x, y)$ у тачки $(1, 0, z(A))$.

2.14 Функција $f : (x, y) \mapsto z$ задата је имплицитно једнакошћу

$$x^2y + 3xy^2 - xz^2 + x - 3y + xz = 0, \quad z > 0.$$

- (1) Одредити парцијане изводе првог реда функције f .
- (2) Одредити тотални диференцијал функције f у тачки $A(1, 1)$.
- (3) Написати једначину нормале површи $z = f(x, y)$ у тачки $(1, 1, z(A))$.

Колоквијум, 2004

2.15 Функције $(x, y) \mapsto u$ и $(x, y) \mapsto v$ дефинисане су системом

$$\ln(uv) = xy = -3, \quad xu + yv = 4$$

и условом $u(1, 3) = 1$. Израчунати $du(1, 3)$ и $dv(1, 3)$.

2.16 Функција f дефинисана је са $f(x, y, z) = F\left(\frac{y-x}{xy}, \frac{z-x}{xz}\right)$, где је F диференцијабилна функција. Упростити израз $x^2f'_x + y^2f'_y + z^2f'_z$.

Колоквијум, 2003

2.17 Функција $(x, y) \mapsto z$ дефинисана је са $F(z/y, x^2 - yz) = 0$, где је F диференцијабилна функција. Упростити израз $\frac{1}{x}z'_x + \frac{1}{z}z'_y$.

2.18 Функција $(x, y) \mapsto z$ дефинисана је са $F(xz, y/z) = 0$, где је F диференцијабилна функција. Упростити израз $xz'_x - yz'_y$.

2.19 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} xy \frac{x^2 + 2y^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Израчунати парцијалне изводе првог и мешовите парцијалне изводе другог реда функције f у тачки $(0, 0)$.

2.20 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} xy \frac{x - y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Израчунати парцијалне изводе првог и мешовите парцијалне изводе другог реда функције f у тачки $(0, 0)$.

Колоквијум, 2002

2.21 Функција $(x, y) \mapsto z$ дефинисана је са $F(x - az, y - bz) = 0$, где су a и b реални бројеви, а F диференцијабилна функција. Упростити израз $az'_x + bz'_y$.

2.22 Функција $(x, y) \mapsto z$ дефинисана је са $F(x + y + z, 2xz + y^2) = 0$, где је F диференцијабилна функција. Упростити израз $(y - x)z'_x + (x - z)z'_y$.

2.23 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Израчунати $f''_{xy}(0, 0)$ и $f''_{yx}(0, 0)$.

Колоквијум, 2001

2.24 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Израчунати $f''_{xy}(0, 0)$ и $f''_{yx}(0, 0)$.

2.25 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Испитати да ли постоје $f''_{xy}(0, 0)$ и $f''_{yx}(0, 0)$.

Колоквијум, 2000

Нека је $f(x, y) = (x^2 + y^2)g(xy)$, где је $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ два пута диференцијабилна функција. Доказати да је

$$x^2 f''_{x^2} + y^2 f''_{y^2} - 2xy f''_{xy} + x f'_x + y f'_y = 4f.$$

2.26 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} x^2 \sin \frac{y}{x} - y^2 \sin \frac{x}{y}, & xy \neq 0 \\ 0, & xy = 0 \end{cases}$.

Доказати да је $f''_{xy}(0, 0) \neq f''_{yx}(0, 0)$.

Колоквијум, 1999

Колоквијум није одржан због бомбардовања Југославија од стране НАТО пакта.

Колоквијум, 1998

2.27 Функција $(x, y) \mapsto z$ дефинисана је са $F(x^2/z, z/y^2) = 0$, где је F диференцијабилна функција. Упростити израз $xz'_x + yz'_y$.

2.28 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy + 2x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Испитати да ли постоје $f''_{xy}(0, 0)$ и $f''_{yx}(0, 0)$.

Колоквијум, 1997

2.29 Функција $(x, y) \mapsto z$ дефинисана је са $z = yF(y + z/x) - xy$, где је F диференцијабилна функција. Упростити израз $xz'_x + yz'_y + xy$.

2.30 Дата је функција $f(x, y) = \begin{cases} x^2 \frac{x-y}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Испитати да ли постоје $f''_{xy}(0, 0)$ и $f''_{yx}(0, 0)$.

Колоквијум, 1996

2.31 Функција $f : (x, y) \mapsto z$ је дефинисана имплицитно једнакошћу

$$F\left(\frac{x}{y}, \frac{y}{z}\right) = 0$$

где је F диференцијабилна на $\mathbb{R} \times \mathbb{R}$. Доказати да је

$$xf'_x(x, y) + yf'_y(x, y) = f(x, y).$$

Колоквијум, 1995

2.32 Нека је $f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2y - xy^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$. Испитати да ли постоје парцијални изводи $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(0, 0)$ и $\frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(0, 0)$.

2.33 Функције $f : (x, y) \mapsto u$ и $g : (x, y) \mapsto v$ дефинисане су системом једначина:

$$\begin{aligned} u^2 + uv &= \ln(xy) \\ v^2 + uv &= x^2 + y^2. \end{aligned}$$

Израчунати $\frac{\partial f}{\partial x}(1, 1)$ и $\frac{\partial g}{\partial y}(1, 1)$ ако је $g(1, 1) = \sqrt{2}$.

3 Диференцијабилност

Испитати да ли је дата функција f диференцијабилна у $(0, 0)$.

Колоквијум, 2010

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2009

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2008

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2007

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2006

$$\mathbf{3.1} \quad f(x, y) = \begin{cases} -\frac{x^3 + y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.2} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 - x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.3} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3 - y^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.4} \quad f(x, y) = \begin{cases} -\frac{x^4 + y^4}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.5} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.6} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^4 - x^4}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.7} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2005

$$\mathbf{3.8} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{2x^4 + xy^2 - x^4y + 2y^2}{x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 2, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.9} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3 - x^2y}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.10} \quad f(x, y) = \begin{cases} 5 - \frac{2xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \sin \frac{2xy}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 5, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.11} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{3x^2 + x^2y - xy^4 + 3y^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 3, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2004

$$\mathbf{3.12} \quad f(x, y) = \begin{cases} 1 - \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 1, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.13} \quad f(x, y) = \begin{cases} 2 - \frac{x^2y - xy^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 2, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.14} \quad f(x, y) = \begin{cases} 3 - \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \cos \frac{xy}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 3, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.15} \quad f(x, y) = \begin{cases} xy \cdot \frac{2x^2 + 3y^2}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2003

$$\mathbf{3.16} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^4 y - xy^2}{x^4 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.17} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{2x^2 y^2}{|x^3| + |y^3|}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 2002

$$\mathbf{3.18} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{(x - y^2)^3}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.19} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

У овом задатку треба испитати диференцијабилност функције f'_x .

Колоквијум, 2001

$$\mathbf{3.20} \quad f(x, y) = \sqrt[3]{x^2 y}.$$

$$\mathbf{3.21} \quad f(x, y) = \begin{cases} \sqrt[3]{xy} \cos \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$$

Колоквијум, 2000

$$\mathbf{3.22} \quad f(x, y) = |x| + |y| - |x + y|.$$

$$\mathbf{3.23} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^3}{\sqrt{x^2 + y^2}} \sin \frac{1}{x^2 + y^2} + \frac{x^2 y}{\sqrt{x^2 + y^2}} \cos \frac{1}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1999

Колоквијум није одржан због бомбардовања Југославија од стране НАТО пакта.

Колоквијум, 1998

$$\mathbf{3.24} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y - xy^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1997

$$\mathbf{3.25} \quad f(x, y) = \begin{cases} x^2 \frac{x-y}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$\mathbf{3.26} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^{4/3}y^{5/3}}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1996

$$\mathbf{3.27} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2-y^2}{x^2+y^2} x, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1995

$$\mathbf{3.28} \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy}{\sqrt{x^2+y^2}} \sin \frac{xy}{x^2+y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

4 Градијент. Извод у правцу и смеру датог вектора

Колоквијум, 2010

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2009

4.1 Дата је функција $f : (x, y) \mapsto 3xy^3 - x^2y + 4x$.

a) Одредити градијент функције f у тачки $M(2, -2)$.

b) Израчунати извод функције f у тачки M у правцу вектора $v = (4, -3)$.

4.2 Дата је функција $f : (x, y) \mapsto 2x^3y + xy^2 - 3y + 1$.

a) Одредити градијент функције f у тачки $M(-2, 3)$.

b) Израчунати извод функције f у тачки M у правцу вектора $v = (-4, -3)$.

Колоквијум, 2008

4.3 Нека је $f(x, y) = x^3y^2 + 2x - y + 2$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(-1, 2)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (-3, 4)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(-1, 2, f(M_0))$.

4.4 Нека је $f(x, y) = 2x^3y^2 - y + 8$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(1, 3)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (3, -4)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(1, 3, f(M_0))$.

4.5 Нека је $f(x, y) = 3x^2y^3 + x - 2$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(-3, 1)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (-3, -4)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(-3, 1, f(M_0))$.

4.6 Нека је $f(x, y) = 2xy^3 + x^2y - 2x$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(3, -2)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (4, 3)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(3, -2, f(M_0))$.

4.7 Нека је $f(x, y) = 3x^3y - xy^2 + 2y$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(1, 4)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (-4, 3)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(1, 4, f(M_0))$.

4.8 Нека је $f(x, y) = 3xy^3 - x^2y + 4x$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(2, -2)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (4, -3)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(2, -2, f(M_0))$.

4.9 Нека је $f(x, y) = 2x^3y + xy^2 - 3y + 1$.

(1) Одредити градијент функције f у тачки $M_0(-2, 3)$.

(2) Одредити извод функције f у тачки M_0 у правцу вектора $\vec{v} = (-4, -3)$.

(3) Написати једначину тангентне равни и нормале површи дефинисане једначином $z = f(x, y)$ у тачки $M(-2, 3, f(M_0))$.

Колоквијум, 2007

4.10 Дата је функција $f : (x, y, z) \mapsto xy^2 + x^2z + xyz - x + y + z$ и тачке $A(0, 1, -1)$ и $B(2, 3, 0)$.

a) Одредити градијент функције f у тачки A .

b) Израчунати извод функције f у тачки A у правцу вектора AB .

c) Написати једначину тангентне равни и нормале у тачки A површи задате једначином $f(x, y, z) = 0$.

4.11 Дата је функција $f : (x, y, z) \mapsto x^2y + y^2z + xyz - x + y + z$ и тачке $A(1, 0, 1)$ и $B(3, -2, 0)$.

a) Одредити градијент функције f у тачки A .

b) Израчунати извод функције f у тачки A у правцу вектора AB .

c) Написати једначину тангентне равни и нормале у тачки A површи задате једначином $f(x, y, z) = 0$.

4.12 Дата је функција $f : (x, y, z) \mapsto 2xyz + yz^2 + y^2z + x - y - z$ и тачке $A(1, 0, 1)$ и $B(3, 2, 2)$.

- a) Одредити градијент функције f у тачки A .
- b) Израчунати извод функције f у тачки A у правцу вектора AB .
- c) Написати једначину тангентне равни и нормале у тачки A површи задате једначином $f(x, y, z) = 0$.

4.13 Дата је функција $f : (x, y, z) \mapsto 3xyz + xz^2 + y^2z + x - y - z$ и тачке $A(1, 1, 0)$ и $B(-1, 3, 1)$.

- a) Одредити градијент функције f у тачки A .
- b) Израчунати извод функције f у тачки A у правцу вектора AB .
- c) Написати једначину тангентне равни и нормале у тачки A површи задате једначином $f(x, y, z) = 0$.

Колоквијум, 2006

4.14 Функција $f : (x, y) \mapsto z$ задата је имплицитно једнакошћу

$$xy^2 + x^2 - x + z^2 - 2z = 9, \quad z > 0.$$

- (1) Израчунати парцијалне изводе функције f у тачкама $A(1, 3)$ и $B(2, 2)$.
- (2) Одредити градијент функције f у тачки A .
- (3) Израчунати извод у смеру вектора AB функције f у тачки A .
- (4) Написати једначине тангентне равни и нормале површи $z = f(x, y)$ у тачки $(1, 3, z(A))$.

Колоквијум, 2005

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2004

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2003

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2002

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2001

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2000

4.15 Испитати у ком смеру постоји извод функције $f : (x, y) \mapsto |x| + |y| - |x + y|$ у тачки $(0, 0)$.

Колоквијум, 1999

Није било колоквијума.

Колоквијум, 1998

Испитати у ком смеру постоји извод дате функције у тачки $(0, 0)$.

$$4.16 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y - xy^4}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

$$4.17 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy + 2x^3}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1997

Испитати у ком смеру постоји извод дате функције у тачки $(0, 0)$.

$$4.18 \quad f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^{4/3} y^{5/3}}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Колоквијум, 1996

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 1995

Није било задатака на ову тему.

5 Тејлоров полином

Одредити Тејлоров полином T_2 у околини тачке

Колоквијум, 2010

5.1 $A(-1, 0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 + 3x^2 + y^2 - 2xy - 6y + 2zx - 3 = 0, \quad z \neq 0$$

5.2 $C(0, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$3x^2 - y^2 - z^2 + 2xy - 4x + 2zy + 1 = 0, \quad z \neq 0$$

5.3 $B(1, 0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$2x^2 - z^2 - y^2 - 6x - zy + 2xy + 5 = 0, \quad z < 0$$

5.4 $D(0, -1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$y^2 + 2x^2 + z^2 - 2xy + 4y - 2zx + 2 = 0, \quad z > 0$$

5.5 $B(1, 0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 + 3x^2 + y^2 + 2xy + 6y - 2xz - 3 = 0, \quad z \neq 0$$

5.6 $C(-1, 0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x^2 - 2y^2 - z^2 + 4xy + 6x + 2yz + 6 = 0, \quad z > 0$$

5.7 $D(0, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$2y^2 + x^2 + z^2 + 4xy + 2xz - 4y + 1 = 0, \quad z < 0$$

Колоквијум, 2009

5.8 $B(1,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$2x^3 + 3x^2 + z^2 + (-2)^2 + 2yz = 6, \quad z \neq 0$$

5.9 $C(1,1/2)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$xz + yz - \ln(2xy) = 3$$

5.10 $D(-1, -1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$3xz + yz + \ln xy + 4 = 0.$$

Колоквијум, 2008

5.11 $M(1, -1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану имплицитно са

$$z^3 + xyz + x^2 - 2y^2 + 1 = 0, \quad z > 0.$$

5.12 $M(0, 0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^3 + z^2x - x^2 - y^2 - 2y - 1 = 0.$$

5.13 $M(0, -1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^3 - z^2x + x^2 + y^2 + 4y + 4 = 0.$$

5.14 $M(1, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^3 - xyz - x^2 + 3y^2 - 2 = 0, \quad z < 0.$$

Колоквијум, 2007

5.15 $M(0, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$xyz - x^2y + xz^2 + x + y + z - 2 = 0$$

5.16 $N(1, 0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x + y + z + xyz - xy^2 + yz^2 = 0$$

5.17 $P(1, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x^2y + yz^2 - xz^2 + 2x - y + z - 1 = 0$$

5.18 $Q(1, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$xy^2 + xz^2 - yz^2 - x + 2y + z - 3 = 0$$

Колоквијум, 2006

5.19 $A(0, 1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$2x^2 - xy + 2xz - y + y^3 + z^2 = 1, \quad z > 0$$

5.20 $A(1,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 - x - x^3 + 2y^2 - xy + 2yz = 1, \quad z < 0$$

5.21 $A(1,0)$ за функцију

$$f(x, y) = e^{x-y}(2x^2 - 2xy + y^2)$$

5.22 $A(1,0)$ за функцију

$$f(x, y) = e^{y-x}(x^2 - xy + 3y^2)$$

Колоквијум, 2005

5.23 $A(0,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$4x^2 + 2y^2 + z^2 - 2yz - 2y = 3, \quad z > 0$$

5.24 $A(0,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$xy^2 + 2y^2 + z^2 - 2yz - 2y = 3, \quad z > 0$$

5.25 $A(1,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$yz^2 - xy^2 + x^2z^2 + 2y - x = 0, \quad z < 0$$

5.26 $A(1,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x^2y + 3xy^2 - xz^2 + x - 3y + xz = 0, \quad z > 0$$

Колоквијум, 2004

5.27 $A(1,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x^2y + xz^2 - 2yz + xz - 2 = 0, \quad z > 0$$

5.28 $A(1,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$2x^2 + 4y^2 + z^2 - 2xz - 2x = 3, \quad z > 0$$

Колоквијум, 2003

5.29 $A(1,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$(x + y)z^2 - xy - x - y + z = 0, \quad z > 0$$

5.30 $A(1,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 - y^2x - x^3 + xyz = 0, \quad z > 0$$

Колоквијум, 2002

5.31 $A(2,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x^2y + y^2z + z^2 = x + y, \quad z > 0$$

5.32 $A(0,-1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$f(x, y) = (x - 2y)e^{x^2+y^2}$$

Колоквијум, 2001

5.33 $A(-1,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$x^2 + y^2 + z^2 - 2x + 2yz - 4z - 3 = 0, \quad z > 0$$

Колоквијум, 2000

5.34 $A(0,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 - x^2y - y^3 + xyz = 0, \quad z > 0$$

5.35 $A(1,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 + xyz - xy^2 - x^3 = 0, \quad z > 0$$

5.36 $A(1,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$z^2 + xyz - xy^2 - x^3 = 0, \quad z > 0$$

Колоквијум, 1999

Није било колоквијума.

Колоквијум, 1998

5.37 $A(0,1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$xz^2 - x^2y + y^2z + 2x - y = 0.$$

Колоквијум, 1997

5.38 $A(-2,0)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$2x^2 + 2y^2 + z^2 + 8xz - z + 34, \quad z < 14.$$

Колоквијум, 1996

5.39 $M(1,-1)$ за функцију $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисану са

$$5x^2 + 5y^2 + 5z^2 - 2xy - 2xz - 2yz - 32 = 0, \quad z > 0.$$

Колоквијум, 1995

Није било задатака на ову тему.

6 Локални екстремуми

Колоквијум, 2010

6.1 $f(x, y, z) = 2x^2 - xy + 2xz - y + y^3 + z^2.$

6.2 $f(x, y, z) = x^3 - xy - x + 2y^2 + 2yz + z^2.$

6.3 $f(x, y) = \frac{1}{x} + \frac{1}{y^2} + \ln(xy).$

6.4 $f(x, y) = \frac{1}{x} + \frac{1}{y^2} + \ln \frac{y}{x}.$

Колоквијум, 2009

6.5 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисане једнакошћу*

$$3xz + yz - \ln(3xy) = 2.$$

6.6 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисане једнакошћу*

$$xz + yz + \ln(xy) + 2 = 0.$$

6.7 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисане једнакошћу*

$$y^3 - 3y^2 + z^2 + (x + 1)^2 - 2xz = 2.$$

6.8 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисане једнакошћу*

$$x^3 + 3x^2 + z^2 + (y + 2)^2 + 2yz = 16.$$

Колоквијум, 2008

6.9 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto z$ дефинисане имплицитно са*

$$z^3 + xyz + x^2 + 2y^2 + 8 = 0.$$

6.10 $f : (x, y) \mapsto z, \quad z^3 - z^2x + x^2 + y^2 + 4y + 4 = 0, \quad z \neq 0$

6.11 $f : (x, y) \mapsto z, \quad z^3 + z^2x - x^2 - y^2 - 2y - 1 = 0, \quad z \neq 0$

6.12 $f : (x, y) \mapsto z, \quad z^3 - xyz - x^2 - 3y^2 - 1 = 0$

Колоквијум, 2007

6.13 $f : (x, y) \mapsto z, \quad 2x + 6y - 3x^2 - 2xy + y^2 - 2z^2 + 13 = 0, \quad z < 0$

6.14 $f : (x, y) \mapsto z, \quad x^2 - 2xy - 3y^2 + 5z^2 + 6x + 2y = 0, \quad z > 0$

6.15 $f : (x, y) \mapsto z, \quad 3x^2 + xy + y^2 - 5z^2 + 7x + 3y + 10 = 0, \quad z < 0$

6.16 $f : (x, y) \mapsto z, \quad x^2 + xy + 3y^2 + 2z^2 + 3x + 7y - 3 = 0, \quad z > 0$

Колоквијум, 2006

6.17 $f : (x, y) \mapsto z, \quad x^2 + xy + y^2 + z^2 - 3y = 1, \quad z > 0$

6.18 $f(x, y, z) = e^{x+z} \left(\frac{x^2}{2} + 4y + y^2 + z \right)$

6.19 $f(x, y, z) = e^{x+y} \left(x + \frac{y^2}{2} + 2z + z^2 \right)$

6.20 $f : (x, y) \mapsto z, \quad x^2 + xy + y^2 + z^2 + 3x = 1, \quad z > 0$

Колоквијум, 2005

6.21 $f(x, y) = 2x - 2y + \ln(2x - x^2 - y^2)$

6.22 $f(x, y) = e^{3x+2y}(3x^2 - 6xy + 8y^2)$

Колоквијум, 2004

6.23 $f(x, y) = e^{2x+3y}(8x^2 - 6xy + 3y^2)$

6.24 $f(x, y) = (x^2 - y^2)e^{-x^2/2-y^2/2}$

Колоквијум, 2003

6.25 $f(x, y) = e^{2x}(x^2 + y^2 + 2y - 1)$

6.26 $f(x, y) = e^{2x}(x^2 + y^2 + 2x - 1)$

Колоквијум, 2002

6.27 $f(x, y) = xy e^{y-x^2/2}$

6.28 $f(x, y) = (x^2 - y^2 + 2xy)e^{y-x}$

6.29 $f(x, y) = y \ln(4x^2 + y^2)$

6.30 $(x, y) \mapsto z, (x-1)^2 + y^3 + 6y^2 + 2z^2 + 2xz = 12, y \geq 0$

Колоквијум, 2001

6.31 $f(x, y, z) = \frac{1}{x} + \frac{x^2}{y} + \frac{y^2}{z} + \frac{z^2}{2^{11}}$

6.32 $f(x, y, z) = \ln(x^3 y^4 z^5 (22 - x - y^2 - z))$

6.33 $f(x, y) = xy \sqrt{1 - x^2 - y^2}, x^2 + y^2 < 1$

Колоквијум, 2000

6.34 $f(x, y) = xy e^{-x^2-y^2}$

6.35 $(x, y) \mapsto z, x^3 + (y-1)^2 + z^2 + 3xz + 2yz - 6x = 0$

6.36 $f(x, y, z) = e^{-z/2} (2xz + x^2 + y^2 - 3z - 6)$

Колоквијум, 1999

Није било колоквијума.

Колоквијум, 1998

6.37 $f(x, y) = e^{x+y} (x^2 + xy - y^2)$

Колоквијум, 1997

6.38 $f(x, y, z) = 2x^2 - 4y + \frac{z^2}{x} + \frac{2y^2}{z}$

Колоквијум, 1996

6.39 $f(x, y) = x \ln(x^2 + y^2)$

Колоквијум, 1995

6.40 $f(x, y, z) = \frac{2}{x} + \frac{x^2}{y} + z + \frac{y^2}{4z}$

6.41 $(x, y) \mapsto z, (x-1)^2 + y^3 + 6y^2 + 2z^2 + 2xz - 8 = 0$

6.42 $f(x, y, z) = 2x^2 + \frac{y^2}{x} - 4z + \frac{2z^2}{y}$

7 Условни екстремуми

Колоквијум, 2009

7.1 $f(x, y) = 2x + y, x^2 + y^2 = 5$

7.2 $f(x, y) = x + 2y, x^2 + y^2 = 20$

7.3 $f(x, y) = 2x^2 + 2y^2, 5(x+y)^2 = 4(xy+2)$

7.4 $f(x, y) = x^2 + y^2, 5x^2 + 6xy + 5y^2 = 8$

Колоквијум, 2009

7.5 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto 4xy - 5$ при услову $x^2 + y^2 = 18$.*

7.6 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto 9x^2 + y^2$ при услову $xy = 3$.*

7.7 *Одредити локалне екстремуме функције $f : (x, y) \mapsto x^2 + 4y^2$ при услову $xy = -2$.*

Колоквијум, 2008

7.8 *Одредити локалне екстремуме функције $f : R^+ \times R^+ \rightarrow R$ дате са $f(x, y) = 2x^2 + 12xy - 3y^2$ при услову $x^2 + y^2 = 13$.*

7.9 *Одредити локалне екстремуме функције $f : R^+ \times R^+ \rightarrow R$ дате са $f(x, y) = 3x^2 - 12xy - 2y^2$ при услову $x^2 + y^2 = 13$.*

7.10 *Одредити локалне екстремуме функције $f : R^+ \times R^+ \rightarrow R$ дате са $f(x, y) = x^2 + y^2$ при услову $xy = x + y$.*

7.11 *Одредити локалне екстремуме функције $f : R^+ \times R^+ \rightarrow R$ дате са $f(x, y) = x^2 + y^2$ при услову $xy + x + y = 0$.*

Колоквијум, 2007

7.12 $f(x, y) = x^2 + y^2 - 2xy, 3x^2 + y^2 = 12, x, y < 0$

7.13 $f(x, y) = x^2 + y^2 + 2xy, x^2 + 3y^2 = 12, x, y > 0$

7.14 $f(x, y) = x^2 + y^2 + 2xy, 2x^2 + y^2 = 6, x, y > 0$

7.15 $f(x, y) = x^2 + y^2 - 2xy, x^2 + 2y^2 = 6, x, y < 0$

Колоквијум, 2006

7.16 $f(x, y, z) = x + 2y - z, x^2 + y^2 + z^2 = 6$

7.17 $f(x, y) = xy, \frac{1}{x} - \frac{1}{y} = 2$

Колоквијум, 2005

7.18 $f(x, y, z) = x^4 y^3 z^2, 4x + 3y + 2z = 15, x > 0, y > 0, z > 0$

7.19 $f(x, y, z) = x^2 y^3 z^4, 2x + 3y + 4z = 6, x > 0, y > 0, z > 0$

Колоквијум, 2004

7.20 $f(x, y, z) = 2x + 2y + 3z, xy + yz + zx = \frac{15}{4}$

7.21 $f(x, y, z) = xz + yz, x^2 + y^2 + z^2 = 1$

Колоквијум, 2003

7.22 $f(x, y) = 3x + 4y - 2, x^2 + y^2 = 1$

7.23 $f(x, y) = 2x - 3y + 4, x^2 + y^2 = 1$

Колоквијум, 2002

Није било задатака на ову тему

Колоквијум, 2001

7.24 $f(x, y) = 4x^2 - 2\sqrt{3}xy + 6y^2, x^2 + y^2 = 1$

Колоквијум, 2000

7.25 $f(x, y) = x^2 - 3xy + y^2, xy + 1 = 0$

Колоквијум, 1999

Није било колоквијума.

Колоквијум, 1998

7.26 $f(x, y, z) = x^2 + y^2 - \frac{2}{3}z, x + y + z = 1, x^2 + y^2 + z^2 = 1$

Колоквијум, 1997

7.27 $f(x, y, z) = xz + yz, y + z = 2, x^2 + y^2 = 2$

Колоквијум, 1996

7.28 $f(x, y, z) = x + y + z, x^2 + yz = 5$

Колоквијум, 1995

7.29 $f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2, \frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{9} + \frac{z^2}{4} = 1$

7.30 $f(x, y, z) = \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z}, \frac{1}{x^2} + \frac{1}{y^2} + \frac{1}{z^2} = \frac{3}{4}$

8 Екстремне вредности на области

Колоквијум, 2010

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2009

8.1 Дати су функција $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ и скуп $\mathcal{D} \subset \mathbb{R}^2$ са

$$f(x, y) = (x - y)^2 + (y + 1)^2 - 3, \quad \mathcal{D} = \{(x, y) : y \geq x - 3, y \geq -x - 3, y \leq 0\}.$$

Одредити најмању и највећу вредност функције f на скупу $\mathcal{D}$.

8.2 Одредити најмању и највећу вредност функције $f : (x, y) \mapsto (x - y)^2 + (x + 1)^2 + 2$ на троугаоној области $\mathcal{D}$ између правих $x = 0$, $y = x + 3$ и $y = -x - 3$.

8.3 Одредити најмању и највећу вредност функције $f : (x, y) \mapsto (x + y)^2 + (y - 1)^2 + 1$ на троугаоној области $\mathcal{D}$ између правих $y = 0$, $y = x + 5$ и $y = 5 - x$.

8.4 Одредити најмању и највећу вредност функције $f : (x, y) \mapsto (x + y)^2 + (x - 2)^2 - 1$ на троугаоној области $\mathcal{D}$ између правих $x = 0$, $y = 5 - x$ и $y = x - 5$.

Колоквијум, 2008

8.5 Дати су функција $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ и скуп $\mathcal{D} \subset \mathbb{R}^2$ са

$$f(x, y) = 2(x + 2)^2 + 3(y - 1)^2 + 1, \quad \mathcal{D} = \{(x, y) : 0 \leq y \leq x + 4, x \leq 0\}.$$

Одредити најмању и највећу вредност функције f на скупу $\mathcal{D}$.

8.6 Дати су функција $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ и скуп $\mathcal{D} \subset \mathbb{R}^2$ са

$$f(x, y) = 2x^2 + (y - 2)^2 + 3, \quad \mathcal{D} = \{(x, y) : x^2 \leq y \leq 4\}.$$

Одредити најмању и највећу вредност функције f на скупу $\mathcal{D}$.

8.7 Дати су функција $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ и скуп $\mathcal{D} \subset \mathbb{R}^2$ са

$$f(x, y) = 2x^2 + (y + 1)^2 - 5, \quad \mathcal{D} = \{(x, y) : x^2 - 3 \leq y \leq 1\}.$$

Одредити најмању и највећу вредност функције f на скупу $\mathcal{D}$.

8.8 Дати су функција $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ и скуп $\mathcal{D} \subset \mathbb{R}^2$ са

$$f(x, y) = 5(x - 2)^2 + (y + 1)^2 - 3, \quad \mathcal{D} = \{(x, y) : x - 4 \leq y \leq 0, x \geq 0\}.$$

Одредити најмању и највећу вредност функције f на скупу $\mathcal{D}$.

Колоквијум, 2007

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2006

8.9 $f(x, y) = x^2 - 2xy - 2y$, $\mathcal{D} = \{(x, y) : -2 \leq y \leq -x^2/2\}$.

Колоквијум, 2005

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2004

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2003

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2002

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 2001

8.10 $f(x, y) = 2x^2 - 12xy + 5y^2 - 2x + 6y$, $\mathcal{D} = \{(x, y) : |y| \leq x \leq 1\}$.

Колоквијум, 2000

8.11 $f(x, y) = x^4 + y^2 + 2x^2y$, $\mathcal{D} = \{(x, y) : -1 \leq x \leq 1, x^2 - 1 \leq y \leq 2(1 - x)\}$.

Колоквијум, 1999

Није било колоквијума.

Колоквијум, 1998

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 1997

Није било задатака на ову тему.

Колоквијум, 1996

8.12 $f(x, y) = 2x^3 + 4x^2 + y^2 - 2xy$, $\mathcal{D} = \{(x, y) : -1 \leq y \leq -x^2\}$.

Колоквијум, 1995

8.13 $f(x, y) = x^2 + y^2$, $\mathcal{D} = \left\{ (x, y) : \frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{4} \leq 1 \right\}$.